

Řízení vztahů se zákazníky

Kamila Tišlerová

Edice učebních textů

Odborné nakladatelství Vysoké školy ekonomie a managementu

 VŠEM
VYSOKÁ
ŠKOLA
EKONOMIE
A MANAGEMENTU

ŘÍZENÍ VZTAHŮ SE ZÁKAZNÍKY

Řízení vztahů se zákazníky

Autor:

Ing. Kamila Tišlerová, Ph.D.

Copyright © Vysoká škola ekonomie a managementu 2022

Vydání první. Všechna práva vyhrazena

ISBN: 978-80-88330-52-3

Vysoká škola ekonomie a managementu

www.vsem.cz

Žádná část této publikace nesmí být publikována a šířena žádným způsobem a v žádné podobě bez výslovného svolení vydavatele.

Obsah

Seznam obrázků	7
Seznam tabulek	8
Značky a symboly v učebním textu	9
Předmluva	10
1. KAPITOLA: ZÁKAZNICKÝ PŘÍSTUP	12
1.1 Orientace na zákazníka	13
1.2 Vývoj a přístup k orientaci na zákazníka	13
1.2.1 Historie	14
1.2.2 Management	14
1.2.3 Marketing/Management	14
1.3 Vztahový marketing	15
1.4 Holistický marketing	17
1.5 Diferencovaný marketing	19
1.6 Customizace a personalizace	21
1.6.1 Vymezení pojmů a charakteristiky	21
1.6.5 Masová customizace	22
1.7 Strategie pro přizpůsobení zákazníkovi	25
1.8 Zákazník 1.0 až 4.0	26
1.8.1 Charakteristika zákazníka	26
1.8.2 Rozvoj zákaznického přístupu	27
2. KAPITOLA: CRM	30
2.1 Vymezení CRM	31
2.2 Management	32
2.2.1 Typy CRM z hlediska úrovně řízení	32
2.2.2 Model pěti procesů (také Paynův a Frowův model)	33
2.2.3 CRM versus Marketingová automatizace	34
2.3 CRM marketing	35
2.3.1 Význam CRM	35
2.3.2 Oblast řízení vztahů se zákazníky	36
2.4 Vztah	38
2.4.1 Vztah jako proces	38
2.5 Názorové školy – vztah	39
2.5.1 Severská škola	39
2.5.2 Anglo-australská škola	40
2.5.3 Severoamerická škola	41
2.5.4 Asijská (guanxi) škola	41
2.5.5 Shrnutí z názorových proudů na pojetí vztahu	42

3. KAPITOLA: HODNOTA VNÍMANÁ ZÁKAZNÍKEM	45
3.1 Pohled na hodnotu	46
3.2 Základní složky hodnoty vnímané zákazníkem	48
3.3 Modely vnímané hodnoty	50
3.3.1 Zeithamlová	50
3.3.2 Sheth	50
3.3.3 Holbrook	50
3.3.4 Orientace zákazníků	51
3.3.5 Tracey a Wiersema	51
3.3.6 Almquistovy složky vnímané hodnoty	52
3.3.7 Kano model	53
3.4 Zjišťování a měření hodnoty vnímané zákazníkem	54
4. KAPITOLA: HODNOTA ZÁKAZNÍKA PRO PODNIK	59
4.1 Zákazníci jako aktiva podniku	60
4.1.1 Další vymezení	61
4.2 Řízení zákaznické základny	62
4.3 Celoživotní hodnota zákazníka	64
4.3.1 CLV diskontovaná v čase	64
4.3.2 Praktický výpočet I.	64
4.3.3 Praktický výpočet II.	65
4.4 Další měření hodnoty zákazníka	66
4.4.1 ABC analýza	67
4.4.2 Analýza ziskovosti zákazníků (CPA)	68
4.4.3 Zjednodušené RFM modelování (kalkulace)	68
4.4.4 Náklady na zákazníka	68
4.5 Koncepty nepřímé hodnoty zákazníka	69
4.5.1 Nepřímá hodnota zákazníka	69
4.5.2 Konceptní rámec celkové hodnoty	69
4.6 Společná tvorba hodnoty	70
5. KAPITOLA: ZÍSKÁVÁNÍ ZÁKAZNÍKŮ	76
5.1 O jaké zákazníky usilovat	77
5.1.1 Profitabilní zákazník	77
5.1.2 Pokročilá segmentace – persona	77
5.1.3 Modelování zákazníků	78
5.2 Funnel – prodejní cesta	79
5.2.1 Význam prodejního funnelu	80
5.2.2 Další modely funnelu	81
5.3 Tradiční vs. Moderní způsob akvizice	82
5.3.1 Rozdíl tradiční a nový marketing	82
5.4 Inbound marketing	84
5.4.1 Inbound metodika základní	84
5.4.2 Inbound metodika rozšířená	86
5.4.3 Prodejní cesta z pohledu transformace zákazníka	87
5.4.4 Model STDC	88

5.5	Nástroje pro akvizici	89
5.5.1	Lead management	89
5.5.2	Event-based Marketing (Trigger marketing)	91
5.5.3	Obsahový (Content) marketing	93
5.5.4	Konverzní marketing	94
5.5.5	Reklama s přímou odezvou	95
5.5.6	Multikanálový marketing	96
5.5.7	E-commerce marketing	96
5.6	Měření akvizice	97
6.	KAPITOLA: UDRŽOVÁNÍ ZÁKAZNÍKŮ	101
6.1	Udržování zákazníků (retence)	102
6.2	Kvalita vztahu	103
6.3	Loajalita	104
6.3.1	Kategorizace zákazníků	104
6.3.2	Měření loajality	107
6.3.3	Share of Wallet	109
6.4	Marketing angažovanosti zákazníků	110
6.4.1	Podstata Marketingu angažovanosti	110
6.4.2	Definování a měření zákaznické angažovanosti	113
6.5	Věrnostní programy	113
6.5.1	Věrnostní programy podle členství	113
6.5.2	Věrnostní programy podle principu	115
6.5.3	Vnímání věrnostních programů	115
6.6	Ukončení vztahu	116
7.	KAPITOLA: B2B	120
7.1	Vztahy na b2b trzích	121
7.1.1	Marketing vztahů	121
7.1.2	Průmyslový marketing a nákup	121
7.1.3	Charakteristika B2B trhů	123
7.2	Marketing pro b2b	123
7.2.1	Marketing firemních/klíčových zákazníků	123
7.2.2	Postup prodejní cestou	125
7.2.3	Druhy ABM	126
7.3	Segmentace na B2B trhu	127
7.4	Hodnota vnímaná zákazníkem v b2b	128
7.5	Hodnota zákazníka pro podnik v b2b	129
7.5.1	Celoživotní hodnota zákazníka	129
7.5.2	Management portfolia zákazníků	130
7.6	Vztahy s dodavateli	131
8.	KAPITOLA: CRM SOFTWARE A IMPLEMENTACE	136
8.1	CRM jako software	137
8.1.1	Vhodnost CRM řešení	137
8.1.2	Typy CRM systémů	138

8.2	Možnosti využití softwaru	139
8.2.1	Operační	139
8.2.2	Analytické CRM	140
8.2.3	Kolaborativní CRM	141
8.3	Automatizace	143
8.3.1	Automatizace v oblasti marketingu (MA)	143
8.3.2	Automatizace v oblasti prodeje	144
8.3.3	Automatizace v oblasti zákaznického servisu	145
8.3.4	Softwarová podpora v oblasti marketingu a prodeje	146
8.3.5	Nejčastější funkcionality CRM softwarů	146
8.3.6	SRM software	147
8.3.7	Umělá inteligence v CRM řešeních	148
8.3.8	Data mining	149
8.4	Implementace sw	150
8.4.1	Vytvoření implementačního týmu CRM	150
8.4.2	Vytvoření plánu managementu změn	150
8.4.3	Návrh rozpočtu na implementaci CRM	151
8.4.4	Začátek implementace CRM	151
8.4.5	Ostrý start	152
8.5	Neúspěšné zavádění CRM	153
9.	KAPITOLA: TRENDY A BUDOUCNOST CRM	157
9.1	Budoucí zákazník	158
9.1.1	Zákazník 4.0	158
9.1.2	Zákazník 5.0	159
9.1.3	Budoucnost vztahu společnost – zákazník	159
9.2	Budoucnost věrnostních programů	160
9.3	Koncepty CRM	161
9.4	Budoucnost CRM řešení	162
9.5	CRM a data driven marketing	163
	Glosář	166
	Seznam literatury	171
	Vzorový test	177

Seznam obrázků

Obrázek 1.1 Dosahování zisku v prodejním a vztahovém marketingu	16
Obrázek 1.2 Holistické pojetí marketingu	17
Obrázek 1.3 Vývoj koncepcí marketingové strategie	19
Obrázek 1.4 Míra přizpůsobení procesů společnost-zákazník	25
Obrázek 2.1 Typy CRM	32
Obrázek 2.2 Paynův a Frowův model CRM	33
Obrázek 2.3 Příklad aplikace CRM	37
Obrázek 2.4 Model šesti trhů	41
Obrázek 3.1 Schéma nabízené a vnímané hodnoty	47
Obrázek 3.2 Vzorec pro hodnotu vnímanou zákazníkem	48
Obrázek 3.3 Rozpad celkových benefitů a obětí na oblasti	49
Obrázek 3.4 Metody zjišťování vnímané hodnoty	54
Obrázek 4.1 Složení Zákaznického kapitálu (Customer Equity)	61
Obrázek 4.2 Rozdělení zákazníků dle jejich ziskovosti a potenciálu	63
Obrázek 4.3 Matice pro kategorizaci zákazníků (hodnota/náklady)	63
Obrázek 4.4 Příklad analýzy ABC	67
Obrázek 4.5 Konceptualizace hodnoty zákazníka	70
Obrázek 4.6 Model spoluvytváření hodnot	71
Obrázek 4.7 Spoluvytváření hodnoty Ikea	72
Obrázek 5.1 Funnel	80
Obrázek 5.2 Příklad funnelu pro e-commerce	81
Obrázek 5.3 Rozdíl inbound – outbound marketing	83
Obrázek 5.4 Inbound metodika	84
Obrázek 5.5 Inbound metodika rozšířená	86
Obrázek 5.6 Prodejní cesta z pohledu zákazníka	87
Obrázek 6.1 Matice loajality	105
Obrázek 6.2 Grafické znázornění NPS	109
Obrázek 7.1 Rozdíl prodejní cesty (funnelu) mezi B2C a B2B marketingem	125
Obrázek 7.2 Typy ABM	126
Obrázek 7.3 Shapirova matice zákaznického portfolia	130
Obrázek 7.4 Ritterův a Andersenův 6kategoriatní model	131
Obrázek 8.1 Ukázka využití CRM softwaru	137
Obrázek 8.2 Základní rozčlenění CRM softwaru	138
Obrázek 8.3 Schéma softwarového řešení CRM od ZOHO	143
Obrázek 8.4 Příklad funkcionalit softwaru Monday	147
Obrázek 9.1 Změna CRM konceptu	161

Seznam tabulek

Tabulka 1.1 Rozdíl orientace na management a na zákazníka	15
Tabulka 1.2 Rozdíl mezi transakčním a vztahovým marketingem	15
Tabulka 1.3 Odlišné typy masové customizace	23
Tabulka 3.1 Holbrookova typologie hodnoty vnímané zákazníkem	50
Tabulka 3.2 Složky vnímané hodnoty – Almquist	52
Tabulka 4.1 Přímá a nepřímá hodnota zákazníka pro podnik	69
Tabulka 5.1 Přehled formátů pro obsahový marketing	94
Tabulka 6.1 Žebříček loajality	106
Tabulka 6.2 Zákaznické segmenty podle RFM modelování	106
Tabulka 6.3 Výhody uzavřených a otevřených programů	114
Tabulka 8.1 Funkcionality MA softwarů	144
Tabulka 8.2 Prodejci a poskytovatelé SFA	145
Tabulka 8.3 Přehled zaměření softwarů v oblasti prodeje a marketingu	146
Tabulka 8.4 Seznam nejčastějších funkcionalit CRM softwaru	146

Značky a symboly v učebním textu

Struktura distančních učebních textů je rozdílná již na první pohled, a to např. v zařazování grafických symbolů – značek.

Specifické grafické značky umístěné na okraji stránky upozorňují na definice, cvičení, příklady s postupem řešení, klíčová slova a shrnutí kapitol. Značky by měly studenta intuitivně vést tak, aby se již po krátkém seznámení s distanční učebnicí dokázal v textu rychle a snadno orientovat.

Definice

Upozorňuje na definici nebo poučku pro dané téma.

Příklad

Označuje příklad praktické aplikace učiva včetně řešení.

Otázky k procvičení a úkoly

Označuje otázky a úkoly s postupem řešení na konci kapitoly.

Klíčová slova

Upozorňuje na důležité výrazy či odborné termíny nezbytné pro orientaci v daném tématu.

Shrnutí kapitoly

Shrnutí kapitoly se zařazuje na konec dané kapitoly. Přehledně, ve strukturovaných bodech shrnuje to nejpodstatnější z předchozího textu.

Předmluva

**CRM = získat místo v zákaznickově mysli,
zákaznickově srdci a zákaznickově peněžence**

1

kapitola

Zákaznický přístup

1. kapitola

Zákaznický přístup

Úvod

Tato kapitola má vysvětlit, v čem spočívá zákaznický přístup, jaké má podoby a jak se dá realizovat. Vyhovět zákazníkovi má být pro společnost rentabilní, takže její orientace na zákazníka musí být promyšlená, systematická a pokud možno automatizovaná. Stručně se dá říci, že čím více společnost uplatňuje diferencovaný přístup, tím lépe může plnit individuální požadavky zákazníků. Proto jsou zde vysvětlovány i otázky personalizace a customizace.

Cíle kapitoly

- Objasnit pohled na orientaci na zákazníka.
- Poskytnout přehled hlavních konceptů přístupu k zákazníkovi.
- Představit marketingové koncepty vztahující se k zákazníkovi.
- Vysvětlit význam individuálního přístupu, resp. diferencovaného marketingu.
- Uvědomit si podstatu přizpůsobování se zákazníkovi (personalizace a customizace).
- Zpřehlednit si náhled na zákazníka.

1.1

Orientace na zákazníka

Kdo jiný než marketingové oddělení, potažmo marketingový manažer (CMO – Chief Marketing Officer), by měl ve společnosti tlumočit hlas zákazníka, lobbovat za jeho zájmy a nutit společnost, aby zákazníkovi nejen naslouchala, ale se mu přizpůsobila. Marketingu by mělo být dovolené jít „proti zájmům firmy“, protože z dlouhodobého hlediska se tento „záškodnický“ přístup více než vyplatí.

DEFINICE

Orientace na zákazníka je marketingový koncept, při kterém společnosti zaměřené na zákazníka zajišťují, aby zákazník byl středem jejich strategie, obchodní filozofie, provozní činnosti a inovativních nápadů. Společnosti zaměřené na zákazníka jsou přesvědčeny, že právě jejich zákazníci jsou tím hlavním důvodem, proč existují, a k uspokojení zákazníků využívají veškeré dostupné prostředky.

Takzvaný „**Customer-centric approach**“ (**zákaznický přístup**) se stal v mnoha společnostech spíše obecným klišé, než aby skutečně naplňoval pravou podstatu věci. Ta spočívá v tom, že firma upřednostňuje zájmy zákazníka nad zájmy své. Mantrou tedy přestává být „efektivnost“, „optimalizace“ a podobné snahy, které vedou sice k perfektnímu vyladění činnosti firmy, avšak ne vždy musí vyhovovat zákazníkovi, někdy jdou dokonce i proti němu.

Mnoho autorů (např. Raab a kol., 2016, s. 13) se shoduje v tom, že dnes patří zákaznický přístup k jednomu z nejdůležitějších faktorů úspěchu firem v podmínkách zostřené konkurence (tj. na vyspělých trzích). Společnosti, které své podnikání založily na zákaznickém přístupu, jsou schopny velmi rychle reagovat na jakékoliv objevující se tržní mezery, protože díky neustálému zkoumání zákaznických potřeb a přání odhalí tyto příležitosti jako první a mohou na ně reagovat. Guru marketingu Kotler upozorňuje, že úkolem úspěšné společnosti je vytvořit skvělou nabídku, ovšem skvělou v očích zákazníka. Varuje, že zákaznicko vnímání hodnoty se může podstatně lišit od vnímání společnosti (2017).

Co je a proč uplatňovat zákaznický přístup – lze stručně shrnout takto:

1. Uplatňovat zákaznický přístup znamená klást velmi silný důraz na uspokojování zákaznických potřeb.
2. Zákaznický přístup vychází z teoretické teze, že vycházení vstříc zákaznickým potřebám kladně ovlivňuje loajalitu zákazníků.
3. Udržování stávajících zákazníků je mnohem méně nákladné než získávání nových, kteří jsou obvykle podstatně méně loajální.

1.2

Vývoj a přístup k orientaci na zákazníka

Zatímco v dávné historii byl zákaznický přístup přirozenou součástí provozování služeb a řemesel, později se vytrácel, aby se nakonec opět dostal do popředí podnikatelského zájmu. Uvádíme zde velmi stručný a zjednodušený přehled vývoje a současného zařazení.

1.2.1 Historie

Švec osobně znal poptávku (věděl, co lidé chtějí), sám zákazníka získal a obsloužil, sám získal i feedback. Aplikování zákaznického přístupu bylo přirozenou součástí provozování řemesel. Problém nastal při oddělení výroby od prodeje, což dalo vzniknout oboru Marketing, který měl ztrátu kontaktu se zákazníkem umět nahradit a narušený proces (akvizice-obsluha-feedback) znovu propojit. Pochopitelně to bylo i záležitostí řízení firmy.

1.2.2 Management

Manažerské koncepty se zaměřují na určité „normování“, tedy vyházejí z předpokladu, že pokud budou stanoveny a dodržovány normy obsluhy a dalších činností, tak bude zákazníkovi poskytnuta maximální kvalita, a tedy bude zákazník maximálně spokojen. S takovým „zanormováním“ se můžeme setkat v různých modelech, například Balance Score Card, kde, volně řečeno, je zákaznický přístup jedním z ukazatelů výkonnosti společnosti. S pojmem „spokojený zákazník“ pracují i normy „oficiální“ – Norma ČSN EN ISO 9000 uvádí definici pojmu „spokojený zákazník“ jako vnímání zákazníka týkající se stupně splnění jeho požadavků“ a opodstatňuje snahu o zákaznický přístup tím, že „Organizace jsou závislé na svých zákaznících a proto mají rozumět současným a budoucím potřebám zákazníkům mají splnit jejich požadavky a snažit se předvídat jejich očekávání“. I další modely excellence nutí organizace zabývat se zkoumáním požadavků zákazníků, konkrétně Norma ČSN EN ISO 9000 uvádí: „organizace musí, jako jedno z měření výkonnosti systému managementu jakosti, monitorovat informace týkající se vnímání zákazníka, zda organizace splnila jeho požadavky. Způsob získávání a používání těchto informací se musí určit“. Svým způsobem lze zařadit i další normy, např. ISO 10002 – proces řešení reklamace. I když normy uznávají skutečnost, že „Organizace jsou závislé na svých zákaznících, a proto mají rozumět současným a budoucím potřebám zákazníkům mají splnit jejich požadavky a snažit se předvídat jejich očekávání (Norma ČSN EN ISO 9000), tak tento přístup je nutný, rozhodně však není postačující.

1.2.3 Marketing/Management

Od klasického marketingového konceptu 4P, který je vystaven ze strany nabídky, se postupně přešlo na koncept 4C, což již částečně zohledňovalo potřeby zákazníka:

- Customer solution – řešení potřeb zákazníka.
- Cost – náklady vzniklé zákazníkovi.
- Convenience (Channel) – dostupnost řešení.
- Communication – komunikace.

V dalším modelu – 7C kompasu – je dokonce zákazník součástí mixu, nicméně to není příliš přijímáno odborníky, kteří raději vidí zákazníka jako střed, kolem kterého je marketingový mix vystaven. Mezitím se navíc již přesunula moc výrobce na moc zákazníka. Známý je i přístup 3V, který lze stručně vymezit takto:

- Valued customer (hodnotný zákazník) – hledání odpovědi na otázku: „Koho obsluhovat?“
- Value proposition (hodnotová nabídka) – hledání odpovědi na otázku: „Co nabízet?“
- Value network (hodnotová síť) – hledání odpovědi na otázku: „Jak nabízet?“

Na počátku našeho století přišli Dev a Shultz (2005) s myšlenkou, že marketéři by neměli být výrobcem, ale spíše „duší“ (resp. myslí) zákazníka. Marketéři by měli být ti, kdo především chápou a odkrývají problémy zákazníka a kladou na první místo „blaho“ zákazníka. Myšlenku tohoto zákaznického přístupu strukturovali do modelu SIVA.

- Řešení (Solution): Jakou potřebu produkt nebo služba splňují? Jaké bolesti se ulevuje?
- Informace: Místo tvrdého prodávání jen dáváme informace. Cílové skupině jsou poskytovány informace o možných řešeních, o dostupnosti, o nabídce aj., a je to zákazník, kdo sám posoudí, zda má daná nabídka pro něj nějakou hodnotu.
- Hodnota (Value): Když uvažujeme o cenách, tak způsobem: jakou hodnotu má toto řešení pro zákazníka? Jak lze dát danou hodnotu navýšit? Dobrá hodnota je taková, kdy získaná odměna převyšuje vnímanou zátěž ceny.
- Přístup (Access): Jak může zákazník najít řešení? Co je pro něj vhodné? Jak se k řešení může dostat? Kde to řešení zákazníkům pohodlně zpřístupníme?

Rozdíl toho, nakolik je společnost nastavená na požadavky a přání zákazníka, a nakolik se věnuje spíše svým vnitřním procesům, lze názorně shrnout v následující tabulce 1.1:

 TABULKA 1.1

Rozdíl orientace na management a na zákazníka

Orientace na management (zevnitř – ven)	Orientace na zákazníka (zvenku – dovnitř)
Na zákazníka je pohlíženo jako na něco až na konci	Zákazníci jsou středobodem všech aktivit
Od zákazníků se očekává, že budou vyhovovat způsobu, kterým je společnost řízena	Pro zákazníky je snadné dělat transakce se společností
Hlavní manažerská rozhodnutí jsou činěna z pohledu managementu	Pohled zákazníka ovlivňuje hlavní manažerská rozhodnutí
System je vyvinut a nastaven tak, aby usnadňoval a zefektivňoval práci management a zaměstnanců	Je používán user-friendly systém, který vyhovuje zákazníkům
Business plan je zaměřen na investory a manažery	Business je zaměřen na zákazníky

Zdroj: WHALLEY, 2013, s. 17

1.3 Vztahový marketing

DEFINICE

Vztahový marketing znamená výrazný posun v marketingovém myšlení. Jde o přechod od výhradního zaměření na konkurenci a střety zájmů k uvědomování si vzájemné závislosti a potřeby spolupráce. Uznává důležitost jednotlivých subjektů – dodavatelů, zaměstnanců, distributorů, dealerů a prodejců, kteří prostřednictvím vzájemné spolupráce zajišťují dodání největší hodnoty pro zákazníky

Samotný vztahový marketing může být chápán jako širší pojem, neboť se jedná i o vytváření vztahů vůči okolí (vztahy s dodavateli, investory, agenturami atp.) Nicméně už jen koncept – dát vztahům prioritní roli – nás přivedl do prostředí, které se obecně nazývá „customer-centric“ approach a je aplikován v mnoha dalších oborech (např. „student-centric“, „employee-centric“ atp.). Jak se liší vztahový marketing od tradičního transakčního marketingu, je znázorněno níže v tabulce 1.2:

 TABULKA 1.2

Rozdíl mezi transakčním a vztahovým marketingem

Transakční marketing	Vztahový marketing
Orientace na objemy prodeje	Orientace na udržení zákazníka
Zaměření na vlastnosti produktu	Zaměření na užitek pro zákazníka
Krátkodobé pojetí	Dlouhodobé pojetí
Malý důraz na zákaznický servis	Velký důraz na zákaznický servis
Omezený vztah se zákazníkem	Silný vztah se zákazníkem
Primární zaměření na kvalitu výroby	Primární zaměření na kvalitu zákaznického vztahu

Zdroj: Christopher, Payne a Ballantyne (2002, s. 19)

Mezi hlavní charakteristiky vztahového marketingu patří to, že se zaměřuje spíše na partnery a zákazníky než na podnikové výrobky, klade větší důraz na udržení současných zákazníků a rozšíření spolupráce s nimi než na získávání nových.

Základním cílem marketingu se stále častěji stává vytváření pevných a trvalých vztahů s lidmi a organizacemi, které přímo nebo nepřímo ovlivňují úspěch marketingových aktivit firmy. Cílem našeho působení je vytvářet dlouhodobá přátelství s klíčovými partnery a tím získat a udržet jejich zakázky.

Vztahový marketing lze rovněž charakterizovat jako bohaté vzájemné vztahy se zákazníky a marketingovými partnery. Cílem vztahového marketingu je tvorba dlouhodobých vztahů se čtyřmi druhy klíčových partnerů, jak vymezují Kotler a Keller (2007):

- zákazníci,
- zaměstnanci,
- marketingovými partnery (kanály, dodavatelé, distributoři, obchodníci, agentury),
- členy sektoru financování (věřitelé, investoři), kteří přímo či nepřímo ovlivňují úspěch marketingových aktivit podniku.

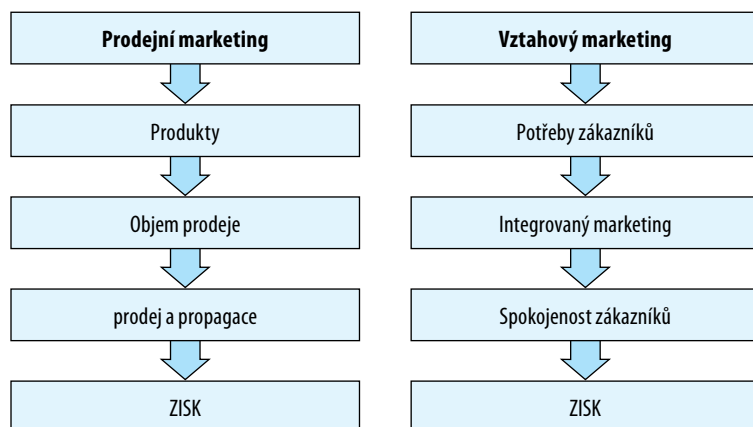
Vztahový marketing buduje silné ekonomické, technické a sociální vazby mezi těmito partnery. Je samozřejmě nutné usilovat o prospěch všech těchto subjektů a uspokojit jejich potřeby s ohledem na rovnováhu návratnosti pro jednotlivé klíčové skupiny.

Výsledkem správně aplikovaného vztahového marketingu je vytvoření celé marketingové sítě tvořené těmito partnery na základě pochopení jejich potřeb, cílů a tužeb. Kvalitně vytvořené marketingové sítě ovlivňují úspěch podniku. Konkurenční boj se odehrává na úrovni celých marketingových sítí.

Shrnout by se dala tato problematika v následujícím schématu (obr. 1.1), které ukazuje způsob dosahování zisku.

OBRÁZEK 1.1

Dosahování zisku v prodejním a vztahovém marketingu

Zdroj: vlastní zpracování

1.4

Holistický marketing

DEFINICE

Holistický marketing

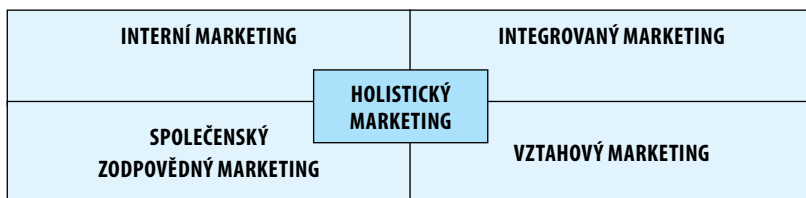
Holistický marketingový koncept je založen na vývoji, designu a implementaci marketingových programů, procesů a aktivit, přičemž bere v úvahu jejich vzájemné závislosti. Holistický marketing slučuje veškeré marketingové aktivity.

Holistický přístup znamená celostní pohled na systém, v našem případě organizaci. Vlastnosti systému nelze určit jen pomocí vlastností jeho částí. Naopak celek ovlivňuje podobu a fungování svých částí. Tuto zásadu vyslovil poprvé Aristoteles v „Metafysice“: „Celek je víc než souhrn svých částí“ (Jandourek, 2012).

Holistická marketingová koncepce, jak ukazuje obrázek 1.2, představuje koncepci moderního marketingu, marketingu 21. století, která umožňuje komplexní přístup na rozdíl od tradičního (transakčního) marketingu. Společnosti mají nové možnosti, které mění způsob provádění marketingu.

OBRÁZEK 1.2

Holistické pojetí marketingu

Zdroj: Zdroj: Kotler a Keller, 2007, s. 56

O vztahovém marketingu již bylo pojednáno, dále probereme další složky holistického marketingu:

DEFINICE

Interní marketing – Marketing není ani tak oddělením jako spíše orientací společnosti. Marketingové myšlení musí prostoupit celou společnost. Úlohou je přijímat, zaučovat a motivovat schopné zaměstnance, kteří chtějí dobře sloužit zákazníkům. Všechny marketingové funkce uvnitř podniku (prodej, reklama, služby zákazníkům, produkt management, marketingový výzkum) musí pracovat společně a být koordinovány z pohledu zákazníka.

Interní marketing se zaměřuje na nalezení, vyškolení a motivování schopných zaměstnanců, kteří dobře slouží zákazníkům společnosti. Důležité je, aby všichni v dané firmě vyznávali stejné marketingové zásady, a to především vedení společnosti.

Pokud jsou ve společnosti dobře nastaveny marketingové aktivity, přínos interního marketingu je stejně velký nebo dokonce přínosnější než aktivity marketingu namířené směrem ven. Je tedy zcela zbytečné nabízet špičkové služby, pokud zaměstnanci společnosti nejsou připraveni je nabízet.

Marketing ve společnosti právě v tomto konceptu nemůže zastávat jediné oddělení, ale prostupuje celou firmou. Úspěch se dostaví pouze tehdy, pokud všechna oddělení společnosti pracují na splnění

přání zákazníka. K takovému souladu dojde pouze tehdy, pokud vedení společnosti jasně a srozumitelně komunikuje se zaměstnanci o vizi toho, jaká marketingová orientace a filozofie firmy slouží zákazníkům a zaměstnanci přijmou orientaci na zákazníka jako své „poslání“.

DEFINICE

Integrovaný marketing

Cílem integrovaného marketingu je sestavit plně integrované marketingové programy a aktivity tak, aby vytvářely, sdělovaly a poskytovaly hodnotu zákazníkům. Při sdělování a vytváření hodnoty je možné vyvíjet mnoho marketingových aktivit. Marketingové aktivity jsou koordinované tak, aby se maximalizovaly jejich dopady.

Integrovaná komunikace firmy pak znamená volbu takových sdělení, která se vzájemně doplňují a posilují. Firma také musí vyvinout integrovanou strategii distribučních kanálů.

DEFINICE

Společensky odpovědný marketing představuje chápání širších zájmů, etický, ekologický, právní i společenský kontext marketingových aktivit a programů. Důsledky marketingu se týkají nejenom zákazníků a firmy, ale i širší společnosti. Důraz klade na společenské a etické aspekty chování firem, které by měly zajistit rovnováhu mezi zisky společnosti, spokojeností zákazníků a veřejnými zájmy. Bývá také označován jako humanistický nebo ekologický marketing.

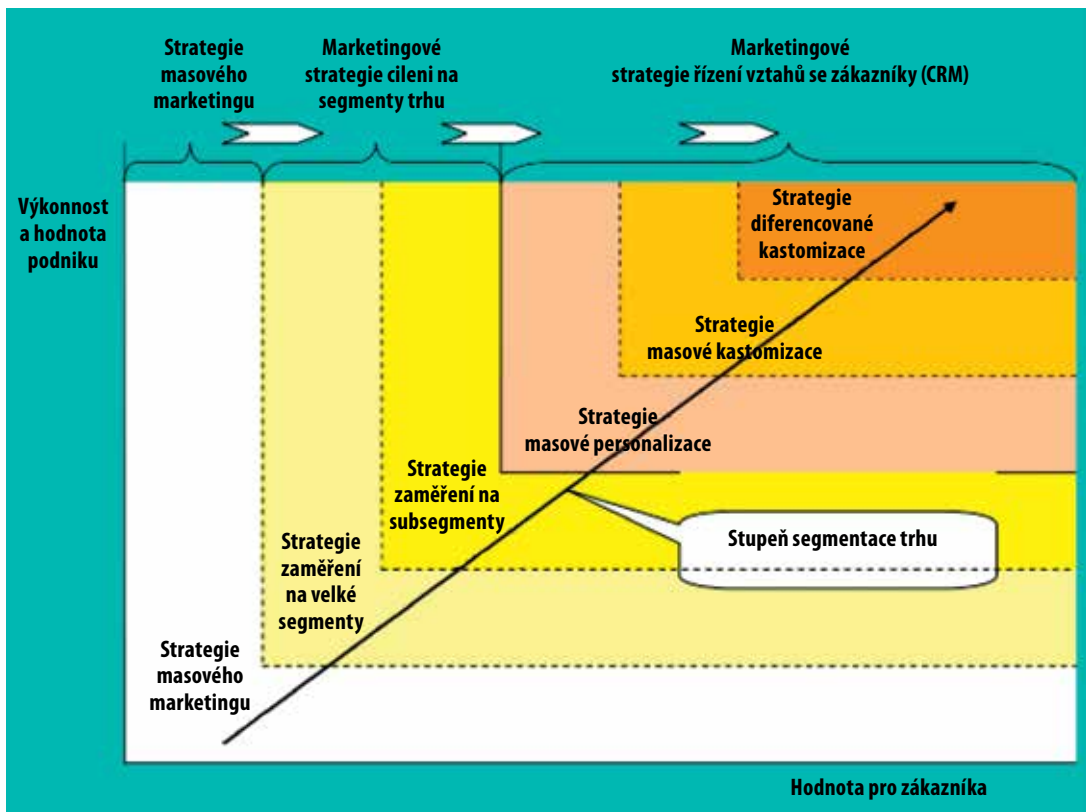
Dopady marketingu daleko přesahují samotnou firmu, její zákazníky a lidskou společnost jako celek. Z tohoto důvodu musí marketeři brát v úvahu i etické, environmentální, právní a společenský kontext svých aktivit. Úkolem firmy je v první řadě určit potřeby, přání a zájmy cílových trhů a uspokojovat je efektivněji než konkurence, přičemž musí brát ohled na dlouhodobý blahobyt zákazníka.

Úkolem společensky odpovědného marketingu je zjistit potřeby, přání a zájmy cílových trhů a přinášet žádoucí spokojenost efektivnější a účinnější formou, než je tomu u konkurentů, a to způsobem chránícím nebo zvyšujícím spokojenost zákazníků a zdraví celé společnosti (Kotler a Keller, 2007, s. 60).

Souhrnně lze vývoj marketingových konceptů shrnout následovně (obr. 1.3):

➔ OBRÁZEK 1.3

Vývoj koncepcí marketingové strategie

Zdroj: Lošťáková, 2009, str. 14

1.5 Diferencovaný marketing

DEFINICE

Diferencovaný marketing

Využívat diferencovaný marketing znamená aplikovat takovou marketingovou strategii, při které mohou společnosti oslovit více než jeden trh a nabídnout více produktů nebo služeb, které pak splní všechny i specifické potřeby jejich trhů.

Diferencované marketingové strategie jsou tedy zaměřeny na dva nebo více zákaznických segmentů nebo trhů. V diferencovaném marketingu podniky a značky obvykle používají samostatné marketingové přístupy pro své různé cílové skupiny, nikoliv tedy jedinou marketingovou strategii zaměřenou na jeden cílový trh.

Například značka výživových doplňků může zavést oddělené marketingové strategie pro oslovení seniorů, těhotných žen a dětí a každé skupině poskytnout odlišné vitamínové produkty. Aplikování diferencovaného marketingu tedy pro společnosti obnáší to, že pracují s různými strategiemi pro každý ze svých trhů, a tedy uplatňují odlišný přístup jak k nabídce produktů, tak i cenové strategie nebo